

17.87x18.83	1	30	עמוד	גלובס - כותרת	27/04/2017	58241292-3
אוריאל לין - נשיא איגוד לשכות המס - 35010						

תוכנית 'נטו משפחה' של האוצר אוריאל לין

מהתוכניות היפות והמוצלחות שהוצעו עד היום

התוכנית החדשה של שר האוצר משה כחלון וצוות משרדו, להפחתת שורת מסים בישראל, אינה מטפלת אמנם בכל הבעיות הקיימות בתחום המיסוי; אך עם זאת, היא מדובר בתוכנית ממוקדת מטרה. ערכה הגדול טמון בכך שהיא מגדילה את ההכנסה הפנויה נטו של התא המשפחתי, מגבירה את העידוד להשתלב במעגל העבודה, וגם מתחילה לתקן עיוותים שנוצרו היום עקב הסחר האינטרנטי המתרחב.

במונחים רבים, מאחורי התוכנית, שניתן לה השם הקליט "משפחה נטו", עומדת תפיסת יסוד חשובה ביותר שמנחה את פרטי התוכנית עצמה: לא העברת תקציבים למערכת הממשלתית הביורוקרטית על-מנת שהיא תשקיע יותר בקידום החברה; אלא העברת שיקול-הרעת למשלמי המסים עצמם, במה הם רוצים להשקיע יותר בפיתוח בני המשפחה. וזה יכול להיות חינוך טוב יותר, מוזן טוב יותר, השקעה תרבותית טובה יותר, פעילות ספורט וכדומה.

התוכניות מכוונת גם לשכבות החלשות וגם למעמד הבינוני. על-פי נתוני האוצר, הפחתת המס מוענקת ישירות באמצעות נקודות הזיכוי, על-פי מספר הילדים וגילם. לדוגמה, משפחה שבה הגבר משתכר 12,000 שקל בחודש, והאישה 8,000 שקל בחודש, שזה יחד 20,000 שקל ברוטו, תיהנה מתוספת הכנסה של כמעט 1,000 שקל בכל חודש. משפחה שבה הגבר משתכר 15,000 שקל בחודש והאישה גם כן 15,000 שקל בחודש, תיהנה מתוספת נטו שנתית של 16,770 שקל.

הסכום הזה משמעותי. זה לא בשוליים. אמנם לא מרקייע שחקים אבל תוספת שבהחלט מגדילה את המשאבים הפנויים

של המשפחה מהמעמד הבינוני. כך שהמעמד הבינוני, הוא זה שיפיק את מרב התועלת מהתוכנית החדשה.

בנוסף, ומה שנוגע למעמד הנמוך יותר, חוקק העידוד לצאת לעבודה, באמצעות שני מהלכים חשובים: הגדלת מענקי העבודה, והשתתפות המדינה בעלות הצהרונים לילדים. אלו הם שני צעדים משולבים המכוונים ישירות לשכבות החלשות.

בנוגע למענקי העבודה - המענק לגבר ולאשה היוצאים לעבודה, ומרוויחים שכר שאינו עולה על 4,800 שקל, הושווה והועלה לסכום המענק הגבוה יותר, 495 שקל, שהוענק לפני כן רק לאישה שיוצאת לעבוד, לעומת 330 שקל שהוענקו לגבר. שנית, תקרת המשכורת המזכה במענק הועלתה אף היא לסכום של 5,000 שקל.

בנוסף, כאשר שני בני-הזוג עובדים ומרוויחים מתחת לתקרה זו, המענק גדל, והם מקבלים תוספת של 30% למענק - סכום של 1,288 שקל מדי חודש, במקום 825 שקל.

"מענק העבודה" הוא במידה רבה, השתתפות המדינה בשכר העובדים, והוא חשוב ביותר במקומות שבהם השכר עדיין מצוי בשפל. בעבר, נקרא מענק זה "מס הכנסה שלילי", אבל במהות, זהו בעצם מענק המשפר את שכרם של מקבלי ההכנסות הנמוכות.

בנוגע לצהרנים - בסבסוד הצהרונים נעשה ניתוח מעט בעייתי, שכן גובה הסבסוד לצהרונים הוא לפי חלוקה גיאוגרפית, תוך פילוח קבוצות ערים לפי רמה סוציו-אקונומית. הנחת הבסיס היא, שרמת ההכנסה והיכולת המשפחתית הן פחות או יותר שוות בעיר נתונה. בסיכום תוספת השכר נטו על פני תקופה של חמש שנים, מותאם לגילאי הילדים, התוספת השנתית נטו לילד היא משמעותית,

בסכומים של 1,500 שקל עד 3,500 שקל. שני צעדים אלה הם עדיין בבחינת ניסיון חברתי. על משרד האוצר יהיה לנתח תוצאות מהלך זה לאחר תקופה של שנה, שכן אם הוא יביא לשינוי ולתוצאות חיוביות, יהיה אפילו מקום לחזקו. הגדלת השתתפות האוכלוסייה במעגל העבודה היא אחד המהלכים הבטוחים שיתרמו לגידול התוצר לנפש ולצמיחה. כל השקעה בתחום זה, אם תצליח, תניב פירות צמיחה מעבר לעלות ההשקעה עצמה.

בנוגע להפחתת מסי היבוא - החלק של הפחתת מסי היבוא הוא יותר מצעד שנועד להפחית את עלות המוצרים. יש בו הרבה מעבר לכך - תחילת התמודדות עם השינויים המבניים שנוצרו בסחר המקומי, עקב הגברת הסחר האינטרנטי. כיום, המגזר העסקי הנורמטיבי מצוי בהתמודדות בלתי שווה מול הסחר האינטרנטי. מוצרים שערכם עד \$75 מיובאים לישראל ללא בדיקות מכון התקנים, וללא תשלום מסי יבוא.

לעניין זה, יש להבין שלא המכסים הם החשובים, אלא דווקא המע"מ. בישראל, בסחר הרגיל, על כל מוצר שנמכר, יהיה מחירו נמוך בהרבה מ-75\$, יש גילום של מכסי מגן, אם הוטלו, אבל כמעט תמיד גם תשלום של מע"מ בשיעור של 17%.

יבוא אינטרנטי אינו פסול כשלעצמו והוא מפחית מחירים של מוצרים למיניהם, אולם אי אפשר להעמיד מגזר עסקי שלם בתחרות לא הוגנת העלולה לערער את עצם קיומו.

אסור שהיעדר תחרות שווה יפגע קשה בעסקים קיימים, ו/או יערער את עצם קיומם. במצב שהתפתח לאחרונה, לא יהיה מנוס מלהמשיך ולהפחית את מסי היבוא בכל אותן קבוצות מוצרים שהיום נרכשות באמצעות האינטרנט.